

TÎŞTÊN KU, JÎ TXTORÊ KU KURTAJÊ BIKARTÎNE RE LAZIM IN:

1. Belgeyek, ku nîşan dîde, ku mirov li gor zagonan xizmeta şewirmendiyê standî be
2. Qerta sîgorta nexweşiyê û nivîsa hewalekirinê
3. Heqê tixtor pêşîn/next (di waxta serîledanê de bipirsin) ango nivîsa sîgortayê, ku misrefan hilbigre ser xwe (divê berê bête pêyda kirin)
4. Ku hebe, reqema grupa xwînê

Mîsal deftera dayîkan an jî belgeya xwîndayînê

Hûn dikarin agahdariyên berfireh ji broşura Kurtajê a Yekîtiya pro familia yê Federal bistînin:

www.profamilia.de

YEKÎTIYA PRO FAMILIA A EYALETA NRW Ê

Yekîtiya pro familia a eyaleta NRW ê wekî komelekî hatiye avakirin û di Nord Rhein-Westfalenê de bi 30 an zêdetir cîhên şewirmendiyê de xizmeta riya giştî dîke. Em hem xizmeta şewirmendiyê didin û hem jî dixwazin di xalên jêrîn de bi riya civînan mirovan agahdar bikin:

- Seksualîte û hevalbendî
- Ducanî û plankirina malbatê
- Pedagojiya seksual û perwerdeya civatê

Mirov dikare çawa û li ku agahdarî ji bo xizmetên pro familia bistîne:

pro familia Landesverband NRW e.V.
Postfach 13 09 01
42036 Wuppertal
Telefon 0202-245 65-0
E-Mail lv.nordrhein-westfalen@profamilia.de

www.profamilia-nrw.de

CÎHÊ ŞEWIRMENDIYÊ A PRO FAMILIA DI NÊZIKÎ WE DE:

Agahdariyên kin ên tîbbî di derbarê qedandina ducanî ango kurtajê de

Yekîtiya Eyaleta
Nordrhein-Westfalenê

Agahdariyên kin ên tîbbî di derbarê qedandina ducanî ango kurtajê de

2020 | Kurdisch (Kurmancî)

Mîrov dikare ducanî bi dermanan an jî bi riya emeletê biqedîne (kurtaş). Her dû metod jî aliyê wan ê qenc û ê neqenc jî hene. Mîrov nikare beje, metodêkî jî metodê din qencir e, bê êşan e, an jî mîrov dikare wan metoda li gel hemû pîrekan bikarbîne. Pir caran girîng e, ku her pîrek an jî her jin bi xwe biryarê bistîne, ku ew dixwaze ji bo xwe bi kîjan metode kurtaşê bikarbîne.

KURTAŞ BI RIYA DERMANAN

Kurtaşa bi alîkariya dermanan dikare heta dawîya hefteya 9 êmîn a ducaniyê pêk were (ev yek tê maneya roja 63 êmîn, eger mîrov ji roja dawî a xwîncuyîne ve hesab bike).

Ji bo vê yekê lazim e hûn çend caran biçin li gel tixtorê/tixtora xwe. Piştî axaftina bi tixtor û muayeneyê hûn dikarin sê tabletan bistînin û bi xwarina wan tabletan ducaniya xwe biqedînin. Ev dikare carna bibe sedema xwîncuyîne. Dermanek din du roj şûnda tê dayîn. Duh re ji we wê xwîn biçe û bi ve xwîncuyîne jî tevîna ducaniyê jî der bibe (wekî jiberçuyîne, ku zarokek berî qewlê xwe û miritî bê dinyayê). Gelek caran divê hun piştî girtina dermanê duyemîn 3-4 saetan li gel tixtor bimînin. Pir caran derman di vê demê de tesîr dike, bes kêman caran jî ev yek dikare 24 saetan jî biqêşîne. Dibe ku ev hinek caran bibe sedema zikêşê (wekî êşa di dema xwîncuyîna pîrekan a mehanî) an jî xêrabûna gera xwîne. Ku hewcedarî hebe, hun dikarin dermanên êşê jî bistînin. Li gor tecrubeyan ev li gel sedî bîst ên pîrekan de tê dîtin. Pratîkên şexsî wê pêşkêş dikin hûn dermanê duyemîn li malê digirin.

Ev xwîncuyîna dikare 7 rojan heta 12 rojan jî biqêşîne, carna zêdetir jî. Ev yek piranî ji xwîncuyîna mehanî zêdetir e. Piştî nezîkî 10 heta 14 rojan qontrolêkî t pêk anîn, ku mîrov bikarî be bawerî bêje, daku kurtaş bi temamî pêk hatiye. Ger hûn dermanê duyemîn jî bigirin mala xwe rakir, dibe ku roja din şopînek be tê pêşkêş kirin. Kêncaran dibe ku kurtaş baş pêk nehatiye û ducanî dom dike. Di rewşekî wisa de hewcedariya dermangirtinekê nuh an jî emeletêkî mumkîne.

Komplikasyonên wekî xwîncuyînekê xeter, ku jê re gavên terapiyê lazim bin, an jî wekî enfeksiyonan kêman tînin. Derman dikarin kêman caran biben sedema bîzlihevketin, vîrik û vereşîne.

KURTAŞ BI EMELET

Kurtaş pir caran bi metoda hilandinê an jî kişandinê (aspîrasyona valayîyê) tê bikaranîn. Hinek caran bi riya verotin an jî rêş kirinê jî (kurtaş) çê dibe. Ev mudaxale pir caran di bin narkoza tevahî tê bikaranîn. Di narkozdayîne de tixtorêkê narkozê maddeya narkozê bi riya enjeksiyonê wê bide tamarên çengê we, da ku hunê di dema emeletê de xwew de dikevin. Dûh re deve rêhîm ano malzarokê bi alîkariya perçeyêkî û bi metal baldarî tê firehkirin. Pir caran berî emeletê dermanekî tê dayîn, da ku devê rêhîm ango malzarokê nermtir bibe. Dûh re boriyekî zirav û plastik, ku bi hacetêkî hilandinê ve girêdayî ye, jî devê rêhîm re dirêjî nava rêhîm tê kirin. Bi vê yekê tiştê ku di nav malzarok de ye û nîşana ducanî ye, tê hilandin. Ev mudaxale nêzikî 10 deqîqayan didome. Piştî heman emeletê xwîncuyîna an jî zikêş mumkîna in, lê bes ev yek naye serê hemû pîrekan.

Kurtaş bi riya emeletê pir caran ambulante (pîrek ne mecbur in, di nexweşxaneyê de bimînin) têne kirin. Hun dikarin 1-2 saetan piştî emeletê dîsa vegezin mala xwe, bes hun hê nikarî bin tenê derkevin trafikê an jî trîmbêlêkî bajon. Ku mumkîna e, divê hun ne bi tenê vegezin, an jî kesekî bi xwe re bînin. Di vê metodê de qontrolêkî piştî 7-10 rojan tê pêşniyar kirin.

Kêman caran û li gel hinekî pîrekan piştî emeletê komplikasyon derdikevin. Carna jî kurtaş bi temamî pêk naye. Vê gavê jî dibe ku hilandina rêhîma zarok a carekî din jî pêwîst be. Kêman caran rêhîma zarok dikare bête birîndar kirin. Bes ev jî xwe bi xwe sax dibe. Carna jî ev dikare bibe sedema xwîncuyîne xeter an jî îltîhaban. Bes ev jî bi hêsanî dikare bete dermankirin.

Eger hun pir zêde xwîn wenda bikin, pir biêşin an jî şewata we ji 38,5 °C bêtir be, ango behna xîna we ya der tê ne qenc be, lazim e hûn bilez biçin tixtorê/tixtora xwe. Eger îltîhaba we di demekî nêzik de ango bi temamî ziha nebe, ev dikare bibe sebeb, ku hun di pêşerojê de nikarî bin zarokan bînin dinyayê. Ji ber vê yeke, hinek tixtor di rewşekî wisa de antîbiyotîkan didin nexweşên xwe. Komplikasyonên ku di dema narkoz dayîne de derdikevin holê gelekî kêman in.

PIŞTÎ KURTAŞÊ

Ji ber ku hun bikarîbin rê li ber komplikasyonan bigrin, bi kîjan metodê dibe bila bibe, lazim e hun piştî kurtaşê îstîrahat bikin. Gelek tixtor pêşniyar dikin, rojên piştî kurtaşê bila tiştêkî negihîjê vagina we, ji ber ku hun bikarî bin rê li ber îltîhaban bigrin. Eger hun dixwazin bi dîqqet bin, bila tamponan bikarneyînin, bi zîlamê/ hevalê xwe re ranekevin, nekevin nav avê û neçin ajneberiyê. Xwe şuştin û duş kirin bê tirs mumkîna e.

Di roja kurtaşê bi xwe de periyodekî nuh dest pê dike û hun dikarin dîsa hêmîlê bimînin. Ji ber vê yekê lazim hun berî her tiştî ji tixtorê xwe bipirsin, kû çawa hun karî bin xwe biparêzin. Dermanên ji bo rê li ber girtina ducanî (mîsal tablet) dikarin di roja ewil a kurtaşê de bînin vexwarin.

Hîsên wekî rehetbûn an jî xemgînî, piştî kurtaşêkî hîsên gelekî normal in. Komplikasyonên psîkolojîk beravajî vê yekê pir caran peyda nabin. Di rewşekî wisa de axaftinên bi kesên pispor dikarin alîkariya we bikin. Ji bo axaftinên heman rengî hun dikarin serî li şewirmendên pro familia bidin.